

TRIBUNA

AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Dlui
Kerekes Dumitru, plugar
KISBANYA
up. Alsófernezy
Saztmár m.

Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc 36. Telefon: 17-49

Căsuța postală No. 3.

Cei ce au plecat și Cei ce am rămas

Articolul „Trist aspect“, al dlui dr. Ioan Harșea — în legătură cu unii păstori cari și-au părăsit altarele și turma, — apărut aici, în „Tribuna“, a prilejuit unele nemulțumiri și desaprobari. Acestor desaprobatori nu li se cade nici un răspuns și nici nu trebuie să se ia act de existența dumnilor.

Cu această ocazie însă credem, că este bine să se lărgească cadrul problemei, să amintim și pe alți domnari cari au plecat și n'ar fi trebuit să plece.

Directorul acestui ziar, din primele zile ale exodului, în repetate rânduri, a dat alarma, a făcut apel la conducători și domnari să nu plece, să nu-și părăsească slujbele și avutul.

Dacă-i întrebai de ce pleacă, cei mai mulți îți răspundea: unii că „au fost mari Români“, că au desfășurat „mare activitate națională“; alții că „nu pot să-și piardă situațiile și drepturile câștigate“ (e vorba de bugetul statului, de titluri și salarii); iar altă parte răspundea cu un simplu ridicat din umeri.

Făcând o împărțire a celor plecați, după adevăratele motive ale plecării, am avea trei categorii:

I. Expulzații — cei dați afară peste frontieră — a căror situație este clară. Tot în această categorie intră și cei ce n'au fost expulzați de drept dar, totuși, au trebuit să plece.

II. Câteva personalități — puține la număr — cari au trebuit să plece, prezența lor fiind necesară în România. La fel, au trebuit să plece frații din fostul „vechi regat“ care aveau slujbe aici.

Tot în categoria celor ce trebuiau să plece intră și profesorii universitari în funcțiune cari s'au mutat cu tot cu instituție

III. Cei ce au plecat, fără motive, și n'ar fi trebuit să plece. Adică: preoții, cărora nimeni nu le-ar fi luat harul nici turma; învățătorii, care și-au părăsit copiii; liberii profesioniști, medicii și avocații; magistrații cari, la nevoie, puteau face și advocatură; profesorii, măcar o parte din ei (azi am ajuns în situația că la școlile secundare sau secțiile românești să nu fie decât câțiva profesori români; ziariști, publiciști, cari aici erau indispensabili, pe când dincolo, nu le era reclamată prezența; însfârșit toți acei care aveau o situație materială, indiferent din ce bransă făceau parte.

Această ultimă categorie, a produs marile goluri și multele neajunsuri ce vor fi simțite mai târziu mult mai dureros decât acum. Încă nu ne dăm bine seama ce rău au făcut cei ce au plecat. Motivele invocate de ei sunt inutile. Mare naționalist și mare „nu știu ce“, nu este cel ce nu renunță la slujbă, la lefușoară, la perspective... viitoare, ci acela ce acceptă orice situație, orice riscuri, rămânând cu al lui, lângă ai lui.

Celor ce invocau „mare activitate națională“, că au fost „mari Români“, le pomn, fără comentarii, numele a două personalități rămase la datorie: Excelența Sa d. Episcop dr. Iuliu Hossu care a făcut parte din comisia ce a prezentat Actul Unirii Regelui Ferdinand și Domnul Profesor Universitar dr. Emil Hațieganu, care a fost

Ministrul agriculturii a vorbit în Cămară de situația grea în care se află agricultura

— Revizuirea politicii de prețuri — Stimularea comerțului de vite — Reorganizarea aprovizionării publice —

În ședința de Marți a Parlamentului din Budapesta, d. conte Teleki Mihály ocupându-se de situația agriculturii a făcut următoarele declarații:

„Cunosc situația grea a agriculturii din țară în urma recoltei slabe din anul trecut, și a timpului rău care a influențat atât de nefavorabil recolta. M'am convins în fine și de faptul că fixarea greșită a prețurilor de către Comisariatul guvernului pentru controlul prețurilor a provocat serioase daune agricultorilor“.

O nouă politică de prețuri

Ministrul agriculturii a declarat apoi că fiecare agricultor are drept la un venit cinstit pe urma muncii sale, a arătat în urmă că s'au luat măsuri pentru înființarea unui organism care să se îngrijească de coordonarea intereselor agricultorilor cu acelea ale Statului. În comisariatul guvernului pentru controlul prețurilor vor fi numiți oameni pricepuți, care vor asigura o politică corespunzătoare de prețuri.

Stimularea comerțului de vite

S'a intervenit la Ministerul apărării naționale în vederea urcării prețului cailor vân-

duși arcatei. Aceasta pentru că în timp ce cei exportați sunt plătiți cu 1500 pengő bucșta, armata nu plătește decât 800 pengő.

În ceea ce privește vitele cornute a reușit ucare prețului cu 10 filleri la kgr. în comerțul cu Italia. Dsa speră să obțină o sporire similară și în comerțul cu Germania

Se impune deasemenea și fixarea reală a prețului lânței. Prețul sfecelei de zahăr trebuie fixat în așa fel ca la anul să fie rentabilă producătorilor cultura acestei plante.

La fixarea salariilor muncitorilor agriculturii trebuie stabilită și munca pe care aceștia sunt obligați să o depună. Nu numai salariul minimal, dar și acela maximal trebuie fixat.

Aprovizionarea publică

Prețul articolelor de primă necesitate nu vor putea fi sporite. În ceea ce privește aprovizionarea publică ea trebuie organizată mai temeinic. În privința aprovizionării cu lemne de foc publicului i se pune la dispoziție o cantitate de 27.000 vagoane de lemne de foc. Deocamdată din cauza dificultăților de transport întârzie distribuția, dar s'au luat măsuri pentru urgentarea acestei operațiuni.

Eri a fost scadența împrumuturilor de război către U.S.A.

Dintre toate statele debitoare numai Ungaria a făcut o plată simbolică

WASHINGTON, 18. (DNB). Statele-Unite au acordat pe timpul războiului mondial credite de stat la diferite țări din Europa. Aceste împrumuturi de război au fost scadente eri. Dintre toate statele debitoare până în prezent numai Ungaria a făcut o plată simbolică. Celelalte state nu au plătit

încă. Finlanda, care după cum se știe a fost înainte de izbucnirea conflictului ruso-finlandez, singura țară care a achitat la timp scadențele datoriei, se bucură de un tratament excepțional din partea Statelor-Unite. (MTI).

Sindicatul muncitoresc din Anglia cer sporirea salariilor

— Aproape un milion de muncitori participă la această acțiune —

NEW-YORK 18. (DNB.) — Două dintre cele mai importante sindicate muncitoresc din Anglia, — după cum se anuță din Londra — au pornit o acțiune pentru sporirea salariilor. Sindicatul muncitorilor din construcțiile navale, care numără 450.000 de muncitori,

pretinde urcarea salariilor săptămânale cu 20 shilingi. Celalt sindicat, care a aderat la această acțiune, este al muncitorilor metalurgiști, dintre membrii cărui 400.000 lucrează în industria de armament, care cer un spor de 3 peny la oră.

președintele Sfatului Național al Clujului și ministru de justiție în Consiliul Dirigent.

Ceeace este însă, nu revoltător, ci de neconceput, — îți stă mintea în loc — e faptul că unii dintre cei ce au plecat și n'ar fi trebuit să plece, ne acuză pe cei ce am rămas că „ne-am dat cu Ungurii“, că nu suntem veritabili Români că, adică, ar fi

trebuit să plecăm și noi.

Spunem acest fapt că să se știe, nu pentru că îndurerează. Noi știm că întreaga suflare românească vede lucrurile cum trebuie, că acei câțiva indivizi izolați și deplasați nu pot fi decât dela periferia vieții etnice românești.

GHEORGHE DÂNCUȘ

Acuzații în procesul complotului crucilor cu săgeți își retrag declarațiile făcute la poliție

— Desbaterile procesului au fost amânate —

BUDAPEST, 18. — În procesul complotului pus la cale de deputatul With Károly și tovarășii, completul de 5 al Tribunalului din Budapesta a continuat audierea acuzațiilor.

Au mai fost audiații acuzații Somogyi János, Molnár Richárd, Somogyi István, Stefán Lajos, Fodor Lajos, Woiland Károly, Gál László, Juhász László, Matusik Ede, ifj. Gréczy József, Kostyán Zoltán, Vida Mihály și Gál József. Toți aceștia și-au retras depozitiile făcute în fața poliției și în fața judecătorului de instrucție.

Tribunalul a amânat apoi continuarea desbaterilor pe Joi 19 Decembrie, când se va proceda la audierea martorilor.

Organizarea Camerelor de industrie și comerț în noile teritorii

BUDAPEST, 18. — Buletinul oficial publică dispozițiile tranzitorii în legătură cu organizarea Camerelor de industrie și comerț din teritoriile ardelenice alipite la Ungaria. Vor funcționa și pe mai departe Camera de industrie și comerț la Kolozsvár-Cluj, Nagyvárad-Oradea și Marosvásárhely-Tg.-Mureș. Teritoriile cari aparțin jurisdicțiunii acestor Camere, au fost stabilite printr-o ordonanță specială.

Pe lângă Camera de industrie și comerț vor fi numiți comisari ai guvernului, iar ca organ de consultare va funcționa un consiliu care în capitală se compune din 60, iar în provincie din 40 de reprezentanți ai vieții economice.

Mareșalul Pétain a tratat cu ambasadorul german în prezența dlui Laval

GENEVA 18. (DNB.) — Mareșalul Pétain și ambasadorul german Abetz, au avut Marți o lungă convorbire. În ultima jumătate de oră a convorbirilor a asistat și d. Pierre Laval. După terminarea convorbirilor, mareșalul Pétain a oferit un dejun în onoarea ambasadorului german.

Misterioasă explozie la Cincinnati

— O clădire cu 3 etaje se prăbușește în centrul orașului —

CINCINATI, 18. (DNB.) — Din cauza unei explozii, care s'a produs din motive necunoscute până acum, s'a prăbușit o clădire cu trei etaje în centrul orașului. Până acum au fost scoși de sub ruine 8 răniți și 1 mort. Lucrările de salvare continuă. Se crede că numărul victimelor va fi mai mare. (MTI).

Tribuna Ardealului

Director, editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este datorită fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengö (450 lei) anual, 8 pengö (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengö (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengö (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengö (750 lei) pe an, 13 pengö (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengö (210 lei) pe 1/4 de an și 2.25 pengö (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengö (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengö (1500 lei) anual. Abonamentele în streinătate 40 pengö (1200 lei).

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm². Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

Orariul magazinelor pe timpul sărbătorilor

KOLOZSVÁR-CLUJ 17. — Ministerul industriei și comerțului a reglementat orariul de deschidere a magazinelor pe timpul sărbătorilor după cum urmează:

Magazinele pot fi deschise dela 9 Decembrie până la 23 Decembrie în zilele de lucru până la ora 7 seara, în 24 Decembrie toate magazinele trebuie să fie închise după ora 7 seara, iar cele care prin dispoziții anterioare trebuie să închidă mai de vreme vor închide la orele obișnuite. Duminică 22 Decembrie magazinele pot fi deschise, cu excepția prăvăliilor de alimente, între orele 10 dimineața ora 6 seara. Referitor la prăvăliile de alimente, măcelării și cârnățării rămân în vigoare dispozițiile anterioare.

În prima zi de Crăciun la 25 Decembrie toate magazinele vor fi închise cu excepția bonbonăriilor și florăriilor, care pot fi deschise până la ora 2 după masă. Prăvăliile de alimente pot fi deschise dimineața între orele 7—8. În a doua zi de Crăciun la 26 Decembrie rămân în vigoare dispozițiile legii repausului duminical cu excepția măcelăriilor care pot fi deschise dela ora 8.30 până la ora 11 a. m.

La 1 Ianuarie 1941 rămân în vigoare dispozițiile legii repausului duminical, cu excepția prăvăliilor de pâine.

Frizeriile pot fi deschise în a doua zi de Crăciun până la ora 12 amiază, iar la 31 Decembrie dela ora 7 dimineața până la ora 9 seara urmând ca în ziua de 1 Ianuarie să fie închise toată ziua.

Citiți și răspândiți
„Tribuna Ardealului“

INDUSTRIE — COMERT — FINANTE

FINANTE ȘI IMPOZITE

Darea după venit și avere

IV.

Darea societăților pe acții, cooperative, comandite, societăți miniere, băncile sau orice instituție care se ocupă cu afaceri comerciale sau industriale.

Procentul este de: 16—30% după cum venitul întrece capitalul cu 10—40%, la întreprinderile comunale 5—15% și la cooperative 10%.

Cel mai mic procent este de 1% însă impozitul nu poate fi mai mic ca 300 pengö.

Separat se mai plătește, dare de avere și anume:

până la 100.000 pengö	2.50/100
până la un milion pengö	4/100
între 1—5 milioane	4.5/100
și peste 5 milioane	5/100

Procentul după tantieme este de: 16% până la 3000 pengö, până la 10.000 20%, peste 10.000 25%, tot 25% se plătește după așa zisele „spese secrete“ sau „spese discrete“.

La darea acelor societăți, bănci, etc. se mai plătește:

- dare (arunc) comunală;
- dare de drum;
- dare pentru Camera de comerț;
- dare pentru ajutorarea invalizilor;
- dare și supliment pentru asistența soc.;
- darea pentru ajutorarea infometajilor (20%).

Procedura executării

Dările se incasează de organele comunale (fie la sate fie la orașe) sub controlul autorității statului, iar la sate sub controlul primpretorului.

Cum se procedează la executare?

- provocarea,
- sechestrarea,
- vinderea prin licitație.

Ordinea în care se pot sechestra: hărțile de valoare (acții, bonuri, titluri, rente, cupoane), aur, argint, pietre scumpe, drepturi și pretensiuni, obiecte mobile, chirii, arenze, etc.

Nu se poate sechestra nici vinde prin licitație: instrumentele micilor industrii și meseriași cât și materialul de prelucrat până la valoarea de 500 pengö, obiectele de casă și culinare, vase, mașina de cusut.

Noul mers al trenurilor

— In vigoare dela 18 Decembrie 1940 —

KOLOZSVÁR-CLUJ, 18. — Începând de azi a intrat în vigoare noul mers al trenurilor. Astfel personalul Nr. 1920 pleacă din gara locală spre Nagybánya-Baia-Mare și Beszterce-Bistrița la ora 1.09. — Personalul Nr. 547 pleacă spre Püspökladány la ora 1.10. — Trenul-motor Nr. 530 pleacă spre Kolozskara-Cojocna la ora 4.50. — Personalul Nr. 513 pleacă spre Budapest la ora 7.25. — Acceleratul Nr. 510 pleacă spre Dés-Dej și Beszterce-Bistrița la ora 8. — Personalul Nr. 1912 pleacă spre Nagybánya-Baia-Mare și Beszterce-Bistrița la ora 9.40. — Automotorul Nr. 534 pleacă spre Kolozskara-Cojocna la ora 12.15. — Personalul Nr. 1915 pleacă spre Nagybánya-Baia-Mare și Zilah-Zalău la ora 13.30. — Personalul Nr. 543 pleacă spre Bánffyhuynad-Huedin la ora 13.55. — Personalul accelerat Nr. 502 pleacă spre Beszterce-Bistrița la ora 15.10. — Acceleratul Nr. 501 pleacă spre Budapest la ora 16.15. — Personalul Nr.

cupatoare, haine de casă, îmbrăcăminte și albituri, lemne de foc pe o lună, luminatul și alimentele pe o lună, chiria pe o lună sau un trimestru (banii necesari), cărțile, mașina de scris (la avocați), instrumentele de medici;

2000 pengö depuse la Casa poștală, plata muncitorilor agricoli, plata servitorimii și altele.

Obiectele sechestrate se pot ridica numai înainte de vânzarea lor prin licitație.

Animalele numai în ziua licitației.

Pentru licitație se fixează două (2) termene și anume la prima licitație nu se pot vinde obiectele sechestrate sub 3/4 din preț, la a doua licitație însă se vând și sub preț de 3/4.

Obiectele sechestrate se pot vinde — și fără licitație — direct cu sau fără voia datornicului, cu condiția însă ca să se obțină cel puțin 75% din prețul obiectului sechestrat.

Vitele din jug se pot sechestra, în acest caz se va face mențiune pe biletul de vite, așa că vânzătorul (datornicul statului, etc.) va trebui să dea din prețul animalului vândut cel puțin 75% în datorie.

La Vinerea mare, mai departe între 20 Decembrie și 3 Ianuarie nu se poate sechestra sau vinde, nici ridica obiectele contribuabililor.

Zilnic se controlează la comună procesele verbale de sechestr, și ceea ce este făcut ilegal, se repară imediat, iar obiectele sechestrate se restituie.

Se suspendă execuția: dacă darea este sub ștergere; dacă s'a plătit în dare cel puțin suma care s'a plătit și anul trecut (anul în curs fiind mai mare darea), mai departe până la o datorie de 500 pengö poate da amânare pe 6 săptămâni referentul dărilor directe din comună.

Se suspendă licitația dacă datornicul plătește 20% din darea restantă.

Se mai poate suspenda în caz, de inundăție, reducerea veniturilor, ruină materială, etc.

Dacă cererea de suspendare a licitației s'a respins, se poate apela la Direcția financiară (4 pengö timbru), iar contra hotărârii acesteia, se poate face recurs mai departe la ministerul de finanțe (8 pengö timbru).

519 pleacă spre Budapest la ora 18.50. — Automotorul Nr. 504 pleacă spre Beszterce-Bistrița la ora 21.12 și acceleratul Nr. 509 pleacă spre Budapest la ora 23.18.

Automotorul Nr. 505 sosește dinspre Beszterce-Bistrița la ora 6.33. — Personalul Nr. 548 sosește din Püspökladány la ora 6.37. — Automotorul Nr. 537 sosește din Kolozskara-Cojocna la ora 6.45. — Acceleratul Nr. 510 sosește din Budapest la ora 7.05. — Personalul Nr. 542 sosește din Bánffyhuynad-Huedin la ora 8.48. — Personalul Nr. 1917 sosește din Nagybánya-Baia-Mare și Zilah-Zalău la ora 9.03. — Personalul Nr. 520 sosește din Budapest la ora 11.55. — Personalul Nr. 1915 sosește din Nagybánya-Baia-Mare la ora 13.16. — Acceleratul Nr. 502 sosește din Budapest la ora 14.35. — Personalul accelerat sosește din Beszterce-Bistrița la ora 15.47. — Automotorul Nr. 533 sosește din Kolozskara-Cojocna la ora 16.10. — Personalul 1921 sosește din Nagybánya-Baia-Mare și Beszterce-Bistrița la ora 21. — Personalul Nr. 512 sosește din Budapest la ora 21.05 și acceleratul Nr. 509 sosește din Beszterce-Bistrița la ora 22.50.

Calendarul ilustrat al ziarului Tribuna Ardealului pe anul 1941

apare încurând cu un bogat conținut
PREȚUL 1 PENGÖ
De vânzare la toate Depozitele de ziare

RADIO

Joi, 19 Decembrie 1940
Budapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, comunicate, discuri. — 10: Radio-jurnal. — 10.20: Lectură. — 10.45: Conferința dlui Halász Imre despre Kossuth Lajos. — 11.10: Cota apelor. 12: Mersul vremii. — 12.10: Jăzer György concert de violă acompaniat la pian. — 12.40: Radio-jurnal. — 12.55: Cântece. — 13.20: Ora, mersul vremii și cota apelor. — 13.30: Concertul orchestrei postului de radio. 14.30: Radio-jurnal. — 14.45: Programul posturilor de radio. — 15: Știri economice. — 15.20: Concertul orchestrei regimentului 2 de honvezi. 16.15: O serbare ruteană transmisă din Szentmiklós. — 16.45: Ora, mersul vremii, Radio-jurnal în l. maghiară, slovacă și ruteană. — 17.15: Muzică de țigani. — 18.15: Discuri. — 18.40: Conferință medicală. — 19: Radio-jurnal în l. maghiară, germană și română. — 19.20: Dra Blaha Márta: piano. 19.40: Scenariu radiofonic. 20.40: Radio-jurnal și mersul vremii.

București

6: Ora dimineții. 12.15: Ora cota apelor. Informații artistice și sportive. — 12.30: Concert de prânz, orchestra Radio dir. de Th. Rogalski. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13: Continuarea concertului orchestrei Radio. — 13.10: Radio-jurnal II. — 13.30: Continuarea concertului orchestrei Radio. — 14: Radio-jurnal III. Jurnal cultural. 17: Ora copiilor. — 18: Ora, colinde de Timotei Popovici, corul „Datina“. — 18.30: Piese pentru violoncel discuri. — 18.45: Serviciul de știri germane. 19: Radio-jurnal IV. — 19.20: Colinde populare de Emil Montșia, voce: Alexandru Crozuță. — 19.40: Simplitate legionară, de Ernest Bernea. 20: Miron Șoarec pian, Virgil Popp vioară și Th. Lupu violoncel. — 20.30: Muzică de Schumann, discuri. — 20.40: Dna Lia Bottez, voce: Colinde. — 21: Radio-jurnal V, sport. — 21.25: Dna Suzi Djuvara voce. — 21.50: Muzică variată. — 22: Jurnal în l. germană, italiană și engleză.

Copiii

cer de singur purgativul dacă au gustat un Darmol care are gust foarte bun și lecuște fără durere, lată pentru ca copiii iubesc

DARMOL

Vineri, 20 Decembrie 1940
Budapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, comunicate, discuri. — 10: Radio-jurnal. 10.20: „Alimentația rațională“ conferința dnei Müller-Mikes Margit. — 10.45: „Poveste mărunte“ de Kelemen Andor. — 11.10: Cota apelor. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Muzică de țigani. — 12.40: Radio-jurnal. — 13.20: Ora, mersul vremii și cota apelor. — 13.30: Orchestra poliției. — 14.30: Radio-jurnal. — 14.45: Programul postului de Radio. — 15: Știri economice. — 15.20: Concertul orchestrei postului de radio. — 15.40: Sfatul gospodinelor. — 16.10: Conferința dlui Fekete Miklós despre ortografia maghiară. — 16.45: Ora, mersul vremii, Radio-jurnal în l. maghiară, slovacă și ruteană. — 17.15: Discuri. 17.45: Lectură. — 18.10: Muzică de țigani. — 18.30: Comunicate sportive. — 19: Radio-jurnal în l. maghiară, germană și română. — 19.20: Din repertoriul Operei. — 20.40: Radio-jurnal și mersul vremii.

București

6: Ora dimineții. — 12.15: Ora, cota apelor, informații artistice și sportive. — 12.30: Debutanți la Radio: Orchestra de mandoline Gh. Iarcoveanu. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13: Dansuri spaniole, discuri. — 13.10: Radio-jurnal II. — 13.30: Romanțe, voce: Gică Petrescu acompaniat la pian de Dinu Șerbănescu. — 14: Radio-jurnal III. Jurnal cultural. — 17.30: Ora, concert de după amiază, orchestra Radio. 18: „De dincolo de mormânt“: Lectură. — 18.15: Concertul corului Academiei de muzică religioasă. — 18.45: Serviciul de știri germane. — 19: Radio-jurnal IV. — 19.20: Messia, oratoriu de Haendel, discuri. — În pauză 20.20—20.40: Radio-jurnal V, sport. — 22: Jurnal pentru străinătate în l. germană, italiană și franceză.

Cronica externă

Pierre Laval a urmărit înlăturarea mareșalului Pétain și declararea războiului împotriva Angliei

— Cum a fost descoperit complotul lui Laval — Schimbarea ministrului de externe nu alterează relațiile franco-germane — Mobilizarea economică și proclamarea stării de alarmă în Statele-Unite —

In Africa se dă cel mai cumplit război colonial din câte a cunoscut istoria

Căderea lui Laval e comentată în fel și chip de presa internațională. *MTI* anunță că „*New York Times*” afirmă, că d. Laval a intenționat să elimine printr-o lovitură de stat pe mareșalul Pétain din guvern, pentru ca ocupându-i locul, să declare război Mării Britanii. Acelaș lucru îl afirmă și „*Daily Saktch*”, care arată că fostul locțiitor al primului ministru proiectase lovitură de stat la Crăciun. Dorința lui Laval era să se ataseze fără condiții de Germania, luând parte la toate războaiele ei, asigurând Reichului colaborarea întregii flote franceze.

Cum a fost descoperită lovitură lui Laval

DNB. crede a ști, că în cercurile politice din Londra se afirmă, că d. Langeron, succesorul lui Chiappe, a informat încă de Vineri pe mareșalul Pétain, că d. Laval pregătește o lovitură de stat. Laval a convins pe mai mulți politicieni și înalți funcționari să nu execute ordinele și dispozițiile mareșalului, așteptând ordinele pe care le va da el încurând, după ce va lua conducerea statului. Din guvernul său

IRONIILE PRESEI ITALIENE

„*Messenger*” comentează cu ironie aceste informații tendențioase și susține, că plecarea din guvernul francez a lui Laval, n'a provocat prea mare surpriză în cercurile acelora, care cunosc îndeaproape schimbările politice interne franceze. Căci în Franța s'au succedat întotdeauna foarte des crizele de guvern. În Franța naționalistă situația a rămas aceeași, care era și în republica frontului popular. Nici numirea lui Flandin n'a provocat vre-o surpriză. Noul ministru de externe va putea continua cu mai multă libertate activitatea sa, deoarece d. Laval nu dispunea nici de popularitate și nici de încrederea cercurilor conducătoare.

ar fi făcut parte între alții și extremiștii de dreapta De la Rocque și Doriot.

ROLUL ROYALIȘTILOR ÎN DEMITEREA LUI LAVAL

În Franța toată opinia publică a primit cu satisfacție demiterea lui Laval, în afară de imediata lui clică politică, care îi urmează de altfel soarta.

După unele versiuni demiterea lui

Laval ar fi opera royaliștilor cari vedeau în fostul ministru al externelor un adversar hotărât al planurilor lor.

D. FLANDIN DEȚINE ÎN CREDEREA CERCURILOR GERMANE?

Se subliniază în legătură cu frământările politice din Franța, că persoana dlui Flandin este primită de cercurile din Berlin, deoarece nu s'a uitat, că noul ministru de externe al Franței a fost acela, care singur a avut curajul să-l felicite pe d. Hitler după încheierea pactului dela München. În capitala Reichului se crede, că d. Flandin nu are numai dorința de a colabora cu Germania, dar dispune și de autoritatea și popularitatea necesară să-și înlăturească planurile.

SPRE O APROPIERE GERMANO-FRANCEZĂ

Prin faptul, că la Paris s'a permis redeschiderea Universității și autoritățile germane au eliberat din închisoare pe studenții francezi care au luat parte la manifestațiile dela 11 Noembrie, se afirmă, că o apropiere franco-germană ar fi pe cale de a se realiza în viitorul apropiat.

Daladier singurul vinovat de izbucnirea războiului

D. Flandin a făcut o declarație știrea ziarului „*Le Matin*”, din care reiese linia de conduită a noului girant al politicii externe franceze. El a declarat cu acest prilej, că pentru provocarea războiului, nu Germania trebuie condamnată, singurul responsabil fiind d. Daladier, fostul prim-ministru al Franței. D. Flandin a spus de altfel textual următoarele: *In August 1939 l-am vizitat personal pe Daladier și i-am spus: Acest război ar fi o crimă, care trebuie evitată. Prietenii mei și cu mine suntem convinși, că Hitler nu va ezita să rezolve și chestiunea poloneză tot așa, cum a rezolvat și problema Cehoslovaciei. Dacă vrei să te susținem în Parlament atunci trebuie să pășești pe calea negocierilor.*

Flandin și-a exprimat apoi părerea că Daladier avea convingerea, că Hitler se va teme să înfrunte Franța și Anglia. El a mai spus, că Otto Strasser, cel mai înverșunat adversar al regimului național socialist, a avut o influență covârșitoare în birourile ministerului de externe francez.

GERMANIA SE CONSIDERĂ ÎN RĂZBOI CU FRANȚA

Mai relevăm doar informația transmisă de ziarul „*Politika*”, care afirmă că în cercurile berlineze se declară, că Germania se mai consideră și astăzi ca o putere ce se află în stare de război cu Franța. Sublinierea acestei împrejurări poate avea tâlcul său.

Accelerarea producției de război în U. S. A.

NST anunță din Washington, că d. Roosevelt se pregătește să ia anumite măsuri cari ar privi pe de o parte ajutorarea Angliei, iar pe de altă parte accelerarea producției de război. Președintele a ținut să se pună în contact de urgență cu șeful departamentului de stat, chemându-l la telefon pe d. Hull dela Warm-Springs, unde și-a petrecut sfârșitul săptămânii. Inapoiindu-se în capitală, Președintele și-a reluat imediat tratativele cu ministrul său de externe.

PROCLAMAREA STĂRII DE ALARMĂ

În ceea ce privește accelerarea înarmării, se crede, că d. Roosevelt va proclama încurând „*Full Emergency*”, starea de alarmă, prin care își asigură depline puteri pentru mobilizarea totală a industriei grele de război din America.

SPRE MOBILIZAREA TOTALĂ A INDUSTRIEI AMERICANE

Se pare, că Consiliul apărării naționale a Statelor Unite, care nu avea decât un rol consultativ, va fi investit cu

Dăruți instrumente muzicale

cu bani puțini faceți bucurii mari

Cel mai bine asortat magazin creștin din țară, cu acordeoane, armonici de mână și de gură, vioară, mandolină, ghitare, instrumente de suflat, etc.

CASA DE MUZICĂ

DAVID

S. i. n. c.

Kolozsvár-Cluj, Str. Unio 12.

Cereți prospecte și cataloage!

puteri depline, colaborând în strânsă legătură cu președintele Roosevelt. De altfel Parlamentul e cât se poate de nemulțumit cu ritmul producției militare. — Inclineala uzinelor de război provoacă critica tuturor cercurilor și de aceea se crede, că în zilele ce vor urma, hotărâri decisive vor fi luate în această direcție. 34 de profesori ai Universității din Princetown s'au adresat printr'un apel președintelui Roosevelt, cerându-i să dea dovadă de mai multă autoritate, atât față de fabricanți cât și față de lucrători spre a se putea da un avânt maxim industriei de război. Starea actuală n'ar putea fi ameliorată decât prin mobilizarea totală a industriei.

RĂZBOIUL DIN AFRICA

Opinia publică mondială poartă mare interes luptelor ce se desfășoară în Africa. Ziarele italiene afirmă, că în Cirenaica se dau cele mai mari lupte care s'au dat vreodată pe continentul african. Comunicatele italiene anunță, că după evacuarea localității Sidi el Barani, Sâmbătă, în a șasea zi a bătăliei, trupele engleze și italiene au dat lupte sângeroase în regiunea fortăreței dela Capuzze, la Sollum și la Bardia. Atacurile și contraatacurile se țin lanț. Câmpul bătăliei a rămas acoperit de cadavrele soldaților căzuți în luptă și de carele de asfalt și automobilele blindate distruse. Presiunea inamicului continuă cu aceeași intensitate.

SOLLUM ȘI FORTĂREȚA CAPUTZA AU FOST OCUPATE DE ENGLEZI?

În schimb comunicatele britanice vorbesc că Sollum și fortăreța Capuzze s'ar găsi în mâinile englezilor. Ei afirmă că pretutindeni trupele britanice luptă pe teritoriul Libiei, ceace ar însemna, că în mai puțin de o săptămână să fi înaintat cu 120 km. Englezii susțin, că acum amenință portul Bardia, centru de rezistență a forțelor italiene și localitatea Tobruk, capitala provinciei Cirenaice.

Propaganda britanică anunță că ar fi fost capturați din armata generalului Graziani un număr neverosimil de mare de prizonieri și important material de război.

BĂTĂLIA NU ESTE ÎNCĂ DECISĂ

Se crede, că bătălia va mai dura cel puțin o săptămână, sau eventual mai mult. Abia la sfârșitul ei se vor vedea consecințele ei.

„*Giornale d'Italia*” arată, că Anglia a aruncat pe front efective formidabile, închipindu-și că va putea învingea una din puterile axei. În Africa se dă cea mai mare luptă

(Continuare în pag. 4-a.)

Mica Publicitate

CUMPAR cărți și reviste românești. Adresa la Adm. ziarului. No. 135

1. CĂUTĂM urgent dactilograf sau dactilografă română-maghiară, care să păstreze evidențele și archiva.
2. SCRITOR, care să priceapă cadastrul și încasările. La notariatul Felsőrépa, up. Disznajó, Maros-Torda m. No. 136

CAUT pentru cumpărare o trăsură ușoară pe arcuri „Bricska” în condiție bună, o pereche de hamuri pentru trăsură și una sanie de tux pentru cai. Ofertele la ziar. Intermediatori excluși.

SCHIMB casa mea familiară cu grădină cu pomi din Kolozsvár-Cluj, cu una la fel în Sibiu, Timișoara, Brașov, etc. Str. Iuliu Cezar 60. (Ultima gară de autobus str. Pata).

MOBILĂ lucrată de tot fin, sufragerie, dormitor, camere combinate, recamieuri, fotoliu de vânzare, tâmplărie artistică. David Ferencz 3. 134

CUMPAR covoare persiene, antichități, mobilă, argintării și pian. Sternberg cumpără și vinde. Nagyvárad-Oradea, Rákoczy-ut 15. Telefon 20-35. 137

CUMPAR cărți în toate limbile, literare, științifice, bibliotecă. Anticaria Jókai-u. nr. 2. 138

INSTALATOR de apeduct, român, meseriaș de specialitate, face instalări, reparații cu prețuri reduse. Adresa la ziar sub conștiincios.

PREDAU ore și conversație de limba germană, metodă ușoară, pretențiuni modeste, precum și stenografia în limba germană. Adresa la ziar.

CUMPAR mașină mică de calculat. Adresa la ziar.

Cronica externă

(Urmare din pag. 3-a)

colonială, care s'a dat vreodată în istorie. Evenimentele militare din zilele ce vor urma, vor dovedi, cât de greșite au fost socotelile englezilor.

Orice s'ar întâmpla între Libia și Egipt, Anglia nu va scăpa de presiunea italiană în Mediterană și va trebui să suporte eforturile armii italiene până în clipa, în care Anglia se va prăbuși.

In Albania aceeași activitate intensă dealungul întregului front. Presiunea elenă continuă, în timp ce rezistența italiană crește.

Ambele armate înfruntă gerul năpraznic și ambele armate dau luptă cu al treilea inamic: Gerul, care își adună victimele din amândouă tabere, cu sutele.

Ministrul de finanțe Reményi-Schneller a fost însărcinat cu coordonarea activității departamentelor economice

BUDAPEST 18. (MTI.) — Inaltul reagent, la propunerea primului ministru a însărcinat pe ministrul de finanțe Reményi-Schneller Lajos, pe lângă păstrarea atribuțiilor portofoliului său, cu coordonarea și dezvoltarea activității departamentelor economice.

INFIINȚAREA SERVICIILOR DE APROVIZIONARE PUBLICE

Profesorul universitar Laky Dezső, a fost numit ministru fără portofoliu și însărcinat cu conducerea serviciului central de aprovizionare publică.

Puternică explozie într-o mină de cărbuni din America

NEW-YORK 18. (DNB.) — În localitatea Rualigh din statul Virginia, s'a întâmplat o puternică explozie într-o mină de cărbuni. Cinci mineri au murit și numeroși lucrători au fost grav răniți. Numărul victimelor nu a putut fi încă stabilit, deoarece în afară de cei 5 morți și răniți au mai lucrat în mină 47 oameni.

11 MORȚI SUB DĂRĂMATURILE CLĂDIRII

NEW-YORK 18. (DNB.) — De sub ruinele clădirii prăbușite în centrul orașului Cincinnati au fost scoși de sub dărămături 11 morți și 12 răniți. Se crede, că explozia a fost provocată de conducta de gaz. (MTI.)

Ziarul „Timpul“ a fost suspendat pe 5 zile

BUCUREȘTI, 18. — Printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a suspendat apariția ziarului „Timpul“ pe timp de 5 zile începând dela 18 Decembrie, pentru abaterile grave dela dispozițiile pentru reglementarea presei.

— REUNIUNEA CORALĂ gr. cat. „Sf. Maria“, anunță pe această cale începerea repetițiilor corale, îndată după sărbătorile Nașterii Dlui, și roagă pe toții credincioșii Bisericii gr. cat. și pe toți binevoitorii să-și dea concursul. Repetițiile vor avea loc în str. Mussolini 22, la etaj. Inscriverile se pot face zilnic a. m. la d. Birtalon, contabil în banca „Economul“ sau la d. A. Bochiș, dela Academia de Teologie, din Királyutca 25 sz. Zilele de repetiții se vor anunța ulterior.

In România au fost arestați 141 de agitatori comuniști

— Consiliul de miniștri a hotărât întocmirea unui vast program de refacere a pagubelor cauzate de cutremur —

BUCUREȘTI 18. — Consiliul de miniștri s'a întrunit Marți seara sub președinția generalului Antonescu. Cu această ocazie ministrul de interne a făcut un raport amănunțit în legătură cu arestarea agitatorilor comuniști. Au fost arestate în total 141 de persoane, asupra cărora s'a găsit un vast material compromițător. Printre cei arestați se găsesc 120 evrei, 16 români, și 5 comuniști de alte naționalități.

Cercetările preliminare fiind termina-

te, comuniștii arestați au fost deferiți instanțelor judecătorești.

Consiliul de miniștri a mai hotărât evaluarea pagubelor cauzate de cutremurul de pământ și întocmirea unui vast plan de reconstrucție. Lucrările de reconstrucție vor începe în primăvara anului viitor.

Ocupându-se de soarta familiilor minierilor căzuți victime catastrofei dela minele de cărbuni din Lupeni, consiliul de miniștri a hotărât ajutorarea sistematică a acestor familii.

Ajutorul dat Angliei nu violează legea neutralității americane

— Declarațiile președintelui Roosevelt făcute ziariștilor —

WASHINGTON 18. (DNB.) — Președintele Roosevelt a declarat în fața ziariștilor că ajutorarea Angliei din partea Statelor Unite nu înseamnă violarea legii neutralității. A mai arătat, că Anglia n'are nevoie de sprijinul financiar al Statelor Unite, deoarece vasele de război și materialul de război pus la dispoziția Angliei pot fi restituite Americii, după terminarea războiului. (MTI.)

APĂRAREA ANGLIEI SERVEȘTE ȘI APĂRAREA AMERICII

WASHINGTON, 18. (DNB.) Cu ocazia anchetei de presă de Marți, președintele Roosevelt a făcut pentru prima dată declarații în legătură cu problema ajutorării Angliei. Președintele și-a exprimat părerea că apărarea potențialului militar al Angliei servește și apărarea Statelor-Unite. A accentuat că interesul primordial al Statelor-Uni-

te este întreținerea ritmului de construire a vaselor și fabricației armamentului. A constatat că Anglia contribuie mult la amplificarea producției. Președintele a arătat că proiectele de modificarea legii Jonson, a legii neutralității și acordarea unor împrumuturi de război care să fie replătite de contribuabilii americani, sunt prea banale și ridicole, deoarece există și alte posibilități de ajutorare. Comenzile ce sosesc de dincolo de Ocean vor fi executate întocmai.

La întrebarea ce poate da Anglia în schimbul mărfurilor furnizate și cui revine dreptul de proprietate asupra vaselor de război și al materialelor de război, președintele Roosevelt a răspuns că nu are nici o importanță, insistarea asupra dreptului de proprietate. La întrebarea pusă dacă amplificarea furniturilor de război nu vor târzi Statele-Unite în război, președintele Roosevelt a răspuns că acest caz nu se va întâmpla. Singurul scop urmărit este de a se ajuta în mod eficace Anglia cu material de război. (MTI.)

Ancheta n'a putut stabili încă naționalitatea avioanelor cari au bombardat Basel-ul

— Guvernul elvețian este hotărât să ceară importante despăgubiri pentru stricăciunile cauzate —

BERNA, 18. — Agenția telegrafică elvețiană anunță că președintele Confederației a făcut o dare de seamă în ședința Consiliului federal despre violarea spațiului aerian elvețian și despre bombardarea orașului Bazel. Din știrile sosite până acum pare verosimil că orașul a fost bombardat de avioane engleze.

Dacă această presupunere va fi confirmată de comisia de anchetă, Consiliul federal va face un energic protest guvernului din Londra și va cere importante despăgubiri materiale. Din rezultatele de până acum se constată că camuflajul n'a jucat nici un rol, deoarece bombardarea orașului s'a întâmplat într-o noapte senină în excelente condițiuni vizuale. (MTI.)

Germania va deslănțui marea ofensivă împotriva Angliei încă înainte de sosirea primăverii

— D. Beaverbrook ministrul britanic semnaleză seriozitatea pregătirilor germane —

BELGRAD 18. (MTI.) — Ziarul „Politika“ anunță din Londra, că d. Beaverbrook, ministrul aerului a ținut o cuvântare la postul de radio despre pregătirile germane în vederea unui atac de mari proporții.

D. Beaverbrook afirmă, că Germania pregătește o ofensivă pe uscat, pe mare și îndeosebi în aer. Din multe semne rezultă, că acest atac se va întâmpla încă înainte de sosirea primăverii. „Accentuez, că afirmațiunile mele sunt bazate pe observații temeinice“ — a spus d. Beaverbrook. Germanii s'au pregătit pentru ofensivă și vor arunca în luptă un imens număr de

avioane încă în preajma primăverii pentru ducerea la bun sfârșit a ofensivei pregătite de mult. Anglia trebuie să se pregătească deci în cursul iernii, pentru respingerea încercărilor germane.

Tinerii de 18 și 19 ani chemați sub drapel în Anglia

MOSCOVA, 18. (Tass.) — Din știrile sosite din Londra rezultă că guvernul englez a hotărât să cheme sub drapel tinerii de 18 și 19 ani, pentru complectarea cadrelor aviației britanice cu elemente tinere (MTI.)

† VLADIMIR NICOARĂ

Departa de Clujul, pe care l-a iubit, s'a stins Vladimir Nicoară, talentatul gazetar și apreciatul scriitor, care timp de 20 de ani a muncit cu râvnă în ogorul gazetăriei românești din Ardeal. Moartea i-a fost subită, o inimă rebelă și obosită a refuzat să mai bată; Vladimir Nicoară s'a stins lin și pe nesimțite într'o dupăamiază de iarnă la o masă de cafea.

L'am întâlnit ultima oară în acele zile cumplite de început de toamnă. Cătreera cu pașii lui domoli străzile Clujului, cari i-au furnizat atâtea subiecte și forfoteala cărora îi era atât de dragă. Se oprea din colț în colț, rotindu-și privirea împrejur, parcă voia să-și întipărească pentru ultima oară în suflet imaginea locurilor dragi, pe cari un presimțit, îi șoptea că nu le va mai revedea.

Ne'am strâns mâna și din înfiorarea pe care am simțit-o, mi-am dat seama că mă despărț pentru totdeauna de conul Vladimir.

Prin moartea lui Vladimir Nicoară, gazetarii români pierd un camarad sincer și devotat, articolele și cronicile lui pline de umor și o satiră fine dar usturătoare vor lipsi din coloanele ziarelor noastre. Dar mai ales va lipsi din mijlocul nostru Vladimir Nicoară, omul cu figura lui de unchiș sfătos.

Destinul a pus punct în HRISOVUL vieții tale VORNICE OANĂ, VORAVELE tale vor rămâne însă deapaururi în amintirea noastră!

Fabrica de pulbere din Karlskoge--Suedia a sărit în aer

BUDAPEST, 18. (MTI.) — Ziarul „Mär Nap“ anunță din Stockholm că la fabrica de pulbere din orașul Karlskoge, situat în Suedia de Sud-Est s'a produs o puternică explozie. În urma exploziei s'au prăbușit 350 de clădiri. Legătura telefonică cu fabrica de pulbere a fost întreruptă și astfel până acum nu s'a putut stabili numărul victimelor. Pagubele materiale sunt extrem de mari. Se crede că explozia a fost provocată de un incendiu iscat într'o clădire situată pe teritoriul fabricii.

Războiul din Albania

Italianii au oprit înaintarea grecilor spre Teppelini

BELGRAD, 18. (MTI.) — Corespondentul ziarului „Politika“ anunță din Atena că trupele italiene rezistă constant la toate atacurile grecilor care încearcă să străpungă frontul. Din pozițiile situate la Nord de localitatea Skiavik, italienii au împiedecat înaintarea grecilor spre Teppelini. În regiunea Teppelini s'au dat lupte violente între trupele italiene și grecești. Adesea ori forțele adverse s'au luptat corp la corp.

D. Laval rămâne și pe mai departe ministru în guvernul din Vichy

— Demersul ambasadorului german Abetz a dus la reconcilierea dintre mareșalul Pétain și d. Laval —

BELGRAD, 18. (MTI.) — Corespondentul ziarului „Politika“ anunță din Berlin că d. Pierre Laval rămâne și pe mai departe membru al guvernului francez. Nu se știe însă ce portofoliu i se va încredința lui Laval. Cercurile politice au aflat cu satisfacție că mareșalul Pétain a cedat dorințelor germane. Prin remanierea cabinetului din Vichy, și înlăturarea piedecilor din calea relațiilor germano-franceze, acestea se dezvoltă în mod favorabil. Ziarele franceze publică noile intenții ale mareșalului Pétain și fac lungi dări de seamă despre vizita ambasadorului Abetz, dar nu se ocupă cu cazul Laval.